

Εφετείο Αθηνών: 8648/1999

Πηγή: Ελληνική Δικαιοσύνη 41/2000 σελ.1406

Εργατικό ατύχημα. Προϋποθέσεις εφαρμογής ν. 551/1915. Δικαιώματα παθόντος.

Εισηγητής: Λεωνίδας Ζερβομπεάκος

Από τις διατάξεις του άρθρου 16 του ν. 551/1915, ο οποίος κωδικοποιήθηκε με το β.δ. της 24.7/25.8.1920 και διατηρήθηκε σε ισχύ μετά την εισαγωγή του ΑΚ με το άρθρο 38 του ΕισΝΑΚ, προκύπτει ότι ο υποστάς ανικανότητα ένεκα εργατικού ατυχήματος έχει το εκλεκτικό δικαίωμα να ασκήσει είτε την παρεχόμενη από το νόμο αυτό αξίωση για αποζημίωση είτε την παρεχόμενη από το κοινό αστικό δίκαιο (άρθρα 297, 298, 914 ΑΚ), στην περίπτωση όμως αυτή, μόνον όταν το ατύχημα μπορεί να αποδοθεί σε δόλο του εργοδότη ή των προστηθέντων του ή όταν έλαβε χώρα σε εργασία ή επιχείρηση στην οποία δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις ισχυρόνων νόμων, διαταγμάτων και κανονισμών για τους όρους ασφαλείας των εργαζομένων σε αυτές, ευρίσκεται δε σε αιτιώδη συνάφεια με τη μη τήρηση των διατάξεων αυτών. Άλλως, εάν δεν συντρέχουν οι προαναφερόμενες προϋποθέσεις, ο παθών μόνο την παρεχόμενη από το ν. 551/1915 αγωγή αποζημίωσης μπορεί να ασκήσει (ΟΛΑΠ 965/1985, ΑΠ 166/1996 ΕλλΔνη 37. 1344). Περαιτέρω, από τις ως άνω διατάξεις του Ν. 551/1915, προκύπτει, ότι, όταν το εργατικό ατύχημα δεν έχει επέλθει εκ δόλου του εργοδότη ή των προσώπων που είχαν προστηθεί από αυτόν, ο παθών δικαιούται την εκ του κοινού αστικού δικαίου αποζημίωση εφόσον το ατύχημα έχει επέλθει από την μη τήρηση διατάξεων, οι οποίες ειδικώς προβλέπουν τους όρους ασφαλείας των εργαζομένων και η τήρηση αυτών επιβάλλεται στον εργοδότη. Οι διατάξεις όμως των άρθρων 12, 21, 22 του Ν. 2094/1992, που καθορίζουν τους κανόνες οδήγησης, ελιγμών και κινήσεως προς τα πίσω των αυτοκινήτων, δεν περιέχουν όρους ασφαλείας των εργαζομένων, αλλά, κατά τη διάταξη του άρθρου 1 του ίδιου νόμου, ρυθμίζουν την κυκλοφορία εν γένει σε όλους τους δρόμους της χώρας (ΑΠ 70/1991 ΝοΒ 40. 1013). Σε κάθε, όμως, περίπτωση ο παθών διατηρεί την αξίωση κατά του εργοδότη για χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης εφόσον το ατύχημα οφείλεται σε πταίσμα αυτού ή προστηθέντος υπό τούτου προσώπου (ΟΛΑΠ 1117/1986 ΝοΒ 1987. 891). Διατηρεί, επίσης, ο αυτός παθών το δικαίωμα αποζημιώσεώς του εναντίον κάθε "τρίτου" υπαιτίου του εργατικού ατυχήματος προσώπου, εφόσον το πρόσωπο αυτό είναι αδιάφορο του κατά τον νόμον τούτον (551/1915) υποχρέου προς αποζημίωσιν", δηλαδή πρόσωπο άλλο από τον εργοδότη, τους προστηθέντες απ' αυτόν και τους εργαζόμενους στην επιχείρηση εργατοϋπαλλήλους (ΟΛΑΠ 1117/1986 ο.π.). Εξ άλλου, ο ν. 551/1915 προϋποθέτει την ύπαρξη απλής σχέσεως εργασίας (ΑΠ 374/1966 ΝοΒ 15. 131, ΕφΠειρ 227/98 ΕλλΔνη 39. 911), σύμφωνα δε με τις διατάξεις των άρθρων 17 παρ 4, 23 παρ 1 και 36 του ν. 1975/1919, η άσκηση οποιουδήποτε επαγγέλματος ή η ανάληψη οποιασδήποτε εργασίας από αλλοδαπό απαγορεύεται, εκτός αν ο ενδιαφερόμενος έχει εφοδιασθεί με σχετική άδεια από τον Υπουργό Εργασίας ή άλλη εξουσιοδοτημένη από αυτόν αρχή (ΑΠ 815/1997 ΕλλΔνη 39. 354). Τέλος, σε περίπτωση ακυρότητας της εργασιακής σύμβασης οι αποδοχές του εργαζόμενου, που δεν έχουν καταβληθεί, αναζητούνται με βάση τις διατάξεις για αδικαιολόγητο πλουτισμό (ΟΛΑΠ 345/1965 ΝοΒ 14. 132, ΟΛΑΠ 23/1963 ΝοΒ 11. 639) ενώ η αξίωση του ιδίου για διαφυγόντα κέρδη από απαγορευμένη παροχή εργασίας είναι μη νόμιμη (ΑΠ 815/1997 ο.π.).